

A l'Oficina Territorial d'Acció i Avaluació
Ambiental de Girona

Assumpte: Projecte parc eòlic Muntanyeta - OTAAGI20240086

En Llorenç Pascua Subiranas amb [REDACTED] actuant en nom i representació de la IAEDEN-Salvem l'Empordà associació amb [REDACTED] i domicili social al C/ Santa Margarida, 9 1er 17600 Figueres i en representació de la plataforma cívica Salvem l'Empordà compareix i com millor procedeixi en dret,

EXPOSEM

Que l'entitat i la plataforma que representa té com a objectius l'estudi, la defensa i la conservació del medi ambient i del territori.

Que com sigui aquests objectius interessin al bé comú i com a tal estan reconeguts a l'article 45 de la Constitució Espanyola.

Que la Sala Segona del Tribunal Suprem, en sentència dictada el 30 de novembre de 1990, en vista el recurs del sumari 12/85 de la Secció Tercera de la Audiència Provincial de Barcelona, reconegué el dret a gaudir del medi ambient com a dret fonamental dels ciutadans espanyols.

Aquesta entitat defensa que "la integració de la conservació de la natura en el procés de presa de decisions socioeconòmiques és indispensable, i que hi ha una clara interdependència entre el manteniment de la integritat dels sistemes naturals i culturals i la provisió d'opcions socials i econòmiques atractives i amb futur. No es podrà avançar cap a la sostenibilitat si no s'assoleix una relació equilibrada entre les necessitats socials, l'activitat econòmica i el funcionament dels ecosistemes, que proveeixen els serveis ambientals essencials, *dels quals depèn no sols la qualitat de vida, sinó fins i tot la pròpia existència humana*" (Josep Mª Mallarach a *Revista de Girona*).

Que després de consultar l'aprovació inicial del POUM, volem fer les següents al·legacions dins el termini establert.

AL-LEGACIONS

PRIMERA. IMPACTE PAISATGÍSTIC

Un dels efectes més evidents del projecte seria l'impacte paisatgístic. Aquest, per les dimensions i la ubicació, seria impossible de dissimular o evitar, pel que hem de comptar que l'impacte no permet mesures correctores o harmonitzadores més enllà de l'ús de pintures de tons apagats i similars. Tampoc és gens negligible l'afectació paisatgística nocturna, amb un paisatge actualment lliure de focus lumínics destacables a l'entorn rural que passarà a quedar afectat per la presència de les llums de posicionament dels aerogeneradors.

La qüestió paisatgística té una especial rellevància social i està associada a la percepció i vincle que tenen els habitants d'una zona amb el territori que habiten. En aquest cas, la zona de l'Alt Empordà presenta un dels fons escènics més destacables de comarques gironines, amb una plana oberta al mar rodejada per massissos muntanyosos amb gran impacte sobre el paisatge, atès que es veuen des de qualsevol punt de la plana empordanesa. Entre aquest massissos tenim la zona de l'Alta Garrotxa, Les Salines, l'Albera, el Cap de Creus i el massís del Montgrí. Qualsevol actuació de grans dimensions que es situï a un d'aquests indrets suposarà una afectació paisatgística de gran abast, i en aquest cas, es disposa prop del Montgrí.

Aquesta afectació suposa al mateix temps un fort rebuig per part del territori, especialment a l'Alt Empordà, on en la taula a continuació s'aprecia la diferència de criteri d'aquest territori envers l'apreciació a altres territoris

		De forma global, com valora la instal·lació d'un parc eòlic a la zona on viu?						
		[1] Molt negativament	[2] Negativament	[3] M'és indiferent	[4] Positivament	[5] Molt positivament	No ho sap	
		Percentatge fila	Percentatge fila	Percentatge fila	Percentatge fila	Percentatge fila	Percentatge fila	Mijana
Tipologia de parc	Parc en Servei	2,4%	8,1%	8,4%	63,7%	13,3%	4,1%	3,8
	Parc en Construcció	3,1%	8,9%	19,1%	52,0%	15,2%	1,7%	3,7
	Parc Autoritzat	9,6%	20,0%	8,0%	47,3%	14,8%		3,4
Zona	Alt Empordà	24,9%	53,5%	5,4%	10,5%	5,7%		2,2
	Anoia / Conca de Barberà / Segarra	3,1%	12,4%	11,6%	59,1%	12,8%	,8%	3,7
	Segrià / Garrigues	7,5%	9,0%	6,2%	57,0%	17,1%	3,3%	3,7
	Baix Camp / Priolat / Alt Camp	5,0%	8,2%	38,8%	35,7%	12,3%		3,4
	Terra Alta	5,4%	11,0%	9,3%	57,2%	17,1%		3,7
	Baix Ebre / Ribera d'Ebre	,7%	6,4%	4,1%	71,0%	17,8%		4,0
	Tortosa	2,3%	7,2%	7,8%	64,4%	13,1%	5,3%	3,8
	Total	3,6%	9,9%	8,9%	60,6%	13,6%	3,4%	3,7

Figura núm. 26. Enquesta sobre l'acceptació social dels parcs eòlics a Catalunya

Font: Enquesta sobre l'acceptació social dels parcs eòlics a Catalunya. CERES, març de 2010, pel Centre d'Estudis d'Opinió i l'ICAEN.

L'entorn on s'emplaça el projecte està dintre de la Unitat de Paisatge de la Plana de l'Empordà. Com a proposta, el Catàleg de Paisatge de les Comarques Gironines proposa de protegir la zona de la serra de Valldevià i Ventalló i la muntanya de Sant Grau, entorn del parc eòlic proposat.

En el Catàleg del Paisatge de les Comarques Gironines s'estableixen els criteris i propostes encarades a l'ordenació del territori, i s'esmenta el següent:

17.36 Evitar la instal·lació de parcs eòlics a les franges de seguretat a l'entorn dels nuclis amb fesomia singular (Fortià, Vilabertran, l'Armentera, Vilanant, Viladamat, Vilacolum, Vilamacolum, Vilamalla, Torroella de Fluvià, Sant Miquel de Fluvià, Riumors, Siurana, Ordís, Borrassà, Ventalló, Albons, Avinyonet de Puigventós, Vila-sacra, Garrigàs, Pontós, Cabanes i el Far d'Empordà).

17.37. Considerar els trets estructurals del paisatge (geometria del parcel·lari, orografia, camins, xarxa hidrogràfica, vies de comunicació, arbres singulars, marges de pedra seca, formacions vegetals d'interès ecològic o paisatgístic, patrimoni construït, i altres elements de valor històric, natural, estètic, simbòlic i espiritual reconeguts en aquest Catàleg) en el disseny dels parcs eòlics i fotovoltaics, de manera que es mantingui el mosaic territorial existent.

Així, tal i com indiquen els criteris plantejats al Catàleg del Paisatge, caldria considerar un seguit d'elements que tenen un pes significatiu en el paisatge de la Plana de l'Empordà. Ventalló està inclòs en el llistat de nuclis que tenen unes particularitats concretes per el manteniment de la seva fesomia rural, i per tant, cal evitar alterar enormement el paisatge d'aquest municipi amb la instal·lació d'aerogeneradors. En conclusió, la instal·lació d'aquest parc eòlic tindria efectes significatius al paisatge, els quals haurien de ser avaluats, i descartar els emplaçaments amb més afectació a la qualitat paisatgística de la zona, així com les alçades sobredimensionades dels molins proposats.

Tal i com proposa l'article 8 del Decret Llei 16/2019, el qual parla de criteris específics per a la implantació de parcs eòlics:

b) Evitar llocs d'impacte paisatgístic elevat i d'elevada significació o rellevància per a la societat d'acord amb els catàlegs de paisatge.

SEGONA. AFECTACIÓ A ZONES D'INFLUÈNCIA D'AUS

La zona afectada per l'emplaçament dels aerogeneradors té valor per albergar algunes espècies d'aus que gaudeixen de protecció. Una d'elles, l'esperver cendrós, que cria als camps de cereals de la zona de Viladamat. Si bé els anys més recents han estat nidificant més cap a mar, a l'est de la carretera C-31, anys enrere havien criat entre Palau Borrell i Garrigoles, zona que queda molt propera a alguns dels aerogeneradors que es plantegen situar en aquesta zona. Així doncs, caldria fer un estudi d'avifauna complet i una adaptació dels molins per la possible afectació a aquesta espècie protegida i que cria a l'Alt Empordà amb molt poques parelles.

A banda d'això, l'entorn també és idoni pel desenvolupament de l'àguila marcenca, la qual també hi és present, com ara també del duc, que també s'hauria de valorar la seva possible afectació.

En conclusió, hi ha diverses espècies d'aus protegides que es podrien veure

afectades per la construcció del parc eòlic Muntanyeta i és necessari un estudi exhaustiu que valori adequadament aquest possible impacte. Cal aplicar el PRINCIPI DE PRECAUCIÓ fins que no es disposi d'un estudi més ampli i dades concretes sobre la distribució i tendència poblacional de les espècies esmentades i d'altres que el departament consideri vulnerables.

TERCERA. INCOMPLIMENT DEL PLA TERRITORIAL PARCIAL DE LES COMARQUES GIRONINES

El Pla Territorial Parcial de les Comarques Gironines (PTPCG) defineix tota l'àrea afectada pels aerogeneradors proposats com a sòl de protecció especial. En l'article 2.6 de la normativa de l'esmentat pla, s'estableix la definició d'aquesta tipologia de sòl:

Comprèn aquell sòl que, pels valors naturals o de connectivitat ecològica, o per la localització en el territori, el Pla considera que és el més adequat per integrar una xarxa permanent i contínua d'espais oberts que ha de garantir la biodiversitat i vertebrar el conjunt d'espais oberts del territori, que tenen diferents caràcters i funcions.

Així, aquest sòl de protecció especial ha de garantir la seva biodiversitat, la qual es podria veure afectat per la instal·lació dels aerogeneradors. En l'article següent, el 2.7, es diu clarament que el tractament d'aquest tipus de sòls ha de "garantir la preservació dels valors que han motivat la seva inclusió en la categoria de protecció especial". Per tant, caldrà esmentar amb el document d'avaluació ambiental quines possibles afectacions hi haurà en la construcció dels aerogeneradors i durant la seva vida útil, així com durant el desmuntatge. Si en algun d'aquest procés, s'afecta de forma clara els valors que motiven la protecció especial, els usos no seran compatibles amb la qualificació que té el sòl no urbanitzable. Si s'arriba a afectar de manera substancial els valors de l'àrea de sòl de protecció especial, inclosos aquells de naturalesa cultural i històrica, el desenvolupament del projecte no seria possible.

El Catàleg d'espais d'interès natural i paisatgístic de les Comarques Gironines defineix l'espai que ens ocupa com la Serra de Valldevià i de Ventalló i Muntanya de Sant Grau, el que conté un entorn eminentment forestal però amb presència de superfície agrícola, el que conforma un paisatge de mosaic amb gran valor ecològic. L'espai actua com a refugi pròpies d'ambients forestals, i exerceix una connexió natural entre

la conca del Fluvià i del Ter, així que cal que el projecte no tingui afectació sobre els valors naturals esmentats.

En segona instància, el PTPCG no preveu específicament una zonificació o una legislació centrada exclusivament en les energies renovables, fa simples mencions i regulacions allà on considera oportú però sense entrar a planificar específicament aquest tipus d'infraestructures. Partint d'aquesta base, el PTPCG contempla en el seu article 1.14, apartat 2 el següent:

Article 1.14

Actuacions d'interès territorial no previstes pel Pla

1. Sense perjudici de les modificacions del Pla a què fa referència l'article 1.13, no es consideren modificacions aquelles actuacions que, tot i no haver estat previstes específicament o emparades directament pel marc normatiu del Pla, se'ls reconeix, d'acord amb el que estableix aquest article, un elevat interès per al desenvolupament del territori en coherència amb els objectius adoptats pel Pla.
2. L'actuació s'ha de definir en un avantprojecte o avanç de pla i pot ser promoguda per l'administració de la Generalitat, per l'administració local o pels particulars. En aquest últim cas, l'avantprojecte ha d'ésser tramès a la Generalitat amb informe favorable per l'ajuntament o ajuntaments afectats per la iniciativa.

En aquest cas, el projecte de Muntanyeta, al ser una actuació no prevista pel PTPCG s'hauria d'haver tramitat en un inici com un avantprojecte amb el vistiplau dels ajuntaments afectats, fet que no s'ha donat i que seria del tot impensable atès que a dia d'avui tots els ajuntaments afectats s'han mostrat contraris a la seva construcció. Per tant, el projecte, de la manera amb la que està sent tramitat a dia d'avui, seria directament incompatible, per naturalesa, amb el planejament territorial.

En conclusió, el projecte no s'ha presentat en el format que estipula el PTPCG respecte actuacions no previstes pel propi pla, fet invalidant automàticament de tota la proposta. Tampoc s'ajusta a les normatives municipals i territorials per les quals s'hauria de regir. Per tot això, es conclou que el parc eòlic Muntanyeta és incompatible des d'un punt de vista urbanístic.

QUARTA. UTILITZACIÓ D'ESP AIS ANTROPITZATS

El Decret Llei 24/2021 modifica la Llei 16/2017 de canvi climàtic i proposa, en l'apartat b de l'article 3.2, el següent:

b) Promoure les energies renovables, que s'han de desenvolupar, sempre que sigui possible, aprofitant espais ja alterats per l'activitat humana a fi de minimitzar l'ocupació innecessària del territori i prioritzar l'ocupació de les cobertes de les edificacions i altres construccions auxiliars, incloses les pèrgoles dels aparcaments de vehicles, i l'ocupació del sòl diferent del no urbanitzable, i, dins el sòl no urbanitzable, els espais agraris en desús.

Així, aquest projecte no compleix amb aquest criteri d'emplaçament de les centrals de producció energètica, ja que no aprofita cap espai alterat, degradat o antropitzat, i ocupa un territori forestal, verge, em definitiva, un sòl no urbanitzable amb valor ecològic. Des de la IAEDEN considerem que la transició energètica i la implantació de centrals d'energies renovables s'ha de fer en espais que no tinguin afectació al medi ambient. Els espais naturals ben conservats exerceixen com a captadors de CO₂ i està definit, per la UE, que la conservació dels espais és una estratègia de mitigació del canvi climàtic. Cal un desplegament per fases, que ocupi primer espais degradats, sense valor ambiental ni paisatgístic, i que després es plantegi d'ocupar espais no urbanitzables amb valor, i no a la inversa.

CINQUENA. MANCA D'UNA VALORACIÓ ACURADA DEL RISC D'INCENDI.

El risc d'incendi en alguns punts de la zona on s'emplaçaria el projecte és alt, essent una de les amenaces més punyents que té l'entorn. A l'estiu del 2006, l'àrea va patir un important incendi forestal que va arrassar 1.011 hectàrees de massa forestal: 693 d'arbrat, 98 de matoll i 219 de conreus i que va afectar sobretot, els termes municipals de Viladamat, on van cremar 301 hectàrees; Albons, amb 169 hectàrees; Garrigoles, amb 132 hectàrees, i Ventalló, amb prop de 94 hectàrees cremades.

Com es pot observar, aquest incendi va afectar els municipis on s'emplaça aquest projecte, i que cal tenir en compte els incendis per la realització d'aquest parc.

Cal avaluar elements com la col·lisió dels mitjans aeris contra els aerogeneradors i com el foc, afectant l'estructura d'aquests i de la línia d'evacuació, pot ajudar a propagar el foc d'una manera més ràpida. Els incendis arriben a assolir temperatures molt elevades que podrien arribar a danyar les diverses infraestructures del parc eòlic (aerogeneradors, subestació elèctrica i línia d'evacuació). Aquests danys es poden

traduir en el col·lapse d'alguns d'aquestes infraestructures o bé la seva explosió, suposant un factor extra en la propagació de propàguls que poden generar nous connats de foc, dificultant l'extinció d'aquest.

Demanam que, en una zona especialment sensible als incendis forestals, es faci una valoració amplia del perill que representa tenir una infraestructura d'aquestes característiques enmig d'una massa boscosa, i no es prenguin riscos innecessaris que puguin comprometre la població ni l'entorn.

SISENA: INCOMPATIBILITAT AMB LA DECLARACIÓ D'OBRA D'INTERÈS PÚBLIC

L'article 2.5 apartat 3 del PTPCG determina, basant-se en el Text Refós de la Llei d'Urbanisme de Catalunya, que els projectes solars i eòlics són d'interès públic. Aquest interès, ha d'estar igualment justificat, sobretot pel que respecta a la seva implantació en sòls de protecció especial. S'acostuma, a més a més, en aquest tipus de projectes, a demanar que es considerin com a obra d'interès general, fet que comporta un avantatge a l'hora de fer més laxes les incompatibilitats urbanístiques i d'altra índole que presenta el parc eòlic.

Cal esmentar, però, que la Llei 16/2017 de Canvi Climàtic de Catalunya exposa, en el seu article 34, un parell de requisits perquè un projecte sigui considerat com a obra d'interès general:

Article 34

Planificació general, compensació territorial, simplificació i racionalització administratives i finançament dels projectes

- 1. Es faculta el Govern per a declarar com a obres d'interès públic, a proposta del departament competent en matèria d'energia, les infraestructures d'energies renovables que responguin a una planificació general en matèria d'energia i que tinguin el consens territorial.**

El present projecte que pretén ser considerat obra d'interès públic no ho pot ser perquè **NO ESTÀ EMMARCAT EN UNA PLANIFICACIÓ GENERAL EN MATÈRIA**

D'ENERGIA NI COMPTA AMB EL CONSENS TERRITORIAL. Aquest últim punt és molt simple de comprovar mirant qualsevol recull de diari de la regió o parlant directament amb els Ajuntaments afectats, on en múltiples ocasions han manifestat el seu rebuig a la instal·lació de parcs eòlics al massís de l'Albera.

Demanem llavors que el projecte de parc eòlic Muntanyeta no sigui tingut en consideració com a obra d'interès públic atès que no compleix cap de les condicions que estableix la Llei de Canvi Climàtic de Catalunya.

SETENA: AFECTACIÓ AL PATRIMONI CULTURAL I ARQUITECTÒNIC

El Museu d'Arqueologia de Catalunya va iniciar el 2020 una sèrie d'estudis per investigar on van ocórrer els fets de la Batalla d'Empúries a l'any 197 aC. Una de les hipòtesis dels científics, és que hauria tingut lloc prop de la serra de Ventalló i la muntanya de Sant Grau.

Les primeres prospeccions i sondejos indiquen que aquesta podria haver sigut una zona clau en la batalla d'Empúries, i per això serà necessari, en un futur, una excavació complerta per tal de poder fer una reconstrucció dels fets ocorreguts.

L'execució del parc eòlic requerirà de treballs d'excavació i de moviments del terreny, i per això cal que es determini des del Departament de Cultura si aquests podrien afectar alguna zona d'interès arqueològic, o, si més no, que els arqueòlegs puguin ser presents durant els treballs per analitzar a fons si les zones explorades tenen interès o necessiten que siguin prospectades més a fons.

Per tot lo exposat,

SOL·LICITEM

- Que tinguin en compte totes les consideracions fetes en aquest document.
- Es repensi el parc eòlic Muntanyeta tenint en compte els nostres comentaris
- Que aquesta entitat sigui considerada com a interessada i, d'acord amb el que

disposa l'article 35,a) de la llei 30/1992, de 26 de novembre, modificada per la llei 4/1999, de 13 de gener, la llei 55/1999, de 29 de desembre, (d'incorporació de la Directiva 90/313/CEE a l'ordenament intern espanyol).

Figueres, 22 de maig de 2024

Signat, als efectes escaients

Llorenç Pascua Subiranas

President de la IAEDEN i en representació de Salvem l'Empordà